

‘Nationaal Archief joins Wikipedia’

Effectmeting 2012

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Samenvatting eerste deel van de effectmeting	3
Langetermijneffecten	4
Conclusies	6
Aanbevelingen	6
Bronnen	7
Colophon	8

Inleiding

In september 2010 hebben het Nationaal Archief(NA) en Spaarnestad Photo samen ruim 1.000 speciaal geselecteerde foto's beschikbaar gesteld aan Wikimedia. Dit project, genaamd NA joins Wikipedia, is gerealiseerd in het kader van Beelden voor de Toekomst en sluit aan bij eerdere, vergelijkbare experimenten van erfgoedinstellingen van onder meer het Duitse Bundesarchiv en het Tropenmuseum. Volgens deze experimenten heeft het beschikbaar stellen van beeldmateriaal op Wikimedia Commons een positief effect op de bezoekersaantallen op de websites van de betrokken instellingen. Daarnaast zou het bereik van het beschikbaar gestelde materiaal toenemen. Tot nu toe waren er echter geen exacte meetgegevens over de impact van Creative Commons gelicenseerd materiaal van gedigitaliseerde collecties op Wikimedia Commons. Het project NA joins Wikipedia biedt een uitgelezen kans om deze effecten van het vrij aanbieden van fotocollecties te meten.

Dit is het tweede en laatste deel van deze effectmeting. Het eerste deel is in februari gepubliceerd en richtte zich voornamelijk op de kortetermijneffecten van een mediadonatie aan Wikimedia Commons. Dit rapport beschrijft de langetermijneffecten van het gebruik van dit materiaal. Daarnaast geeft het aan hoe zich dit verhoudt tot de bezoekersaantallen van de beeldbank van het NA.

Samenvatting eerste deel van de effectmeting

Foto's van de beschikbaar gestelde collectie werden op Wikipedia ongeveer 17.500 vaker bekeken dan op de beeldbank van het NA. In de periode augustus tot en met december 2010 werden artikelen met foto's van dit project bijna 2 miljoen keer bekeken. De gehele beeldbank van het NA had, met meer dan 500.000 foto's, over dezelfde periode ongeveer 275.000 paginabezoeken.

Minder dan 0.05% van deze 2 miljoen paginabezoeken op Wikipedia heeft doorgelikt naar de beeldbank van het NA. Dat dit percentage laag uitvalt heeft meerdere oorzaken. Wikipedia geeft geen bronnen/verwijzingen aan bij afbeeldingen in artikelen en bezoekers van Wikipedia-artikelen zijn meestal niet op zoek naar afbeeldingen, maar naar (tekstuele) informatie.

Er gingen in de periode september - december 2010 dagelijks ca. 400 unieke bezoekers rechtstreeks naar de beeldbank van het NA. Slechts 0.14% hiervan bezoekt de op Wikimedia beschikbaar gestelde collectie. Met niet meer dan 1 of 2 bezoekers per dag is een toename van het aantal bezoekers aan deze pagina's niet te meten.

Langetermijneffecten

bij Wikimedia

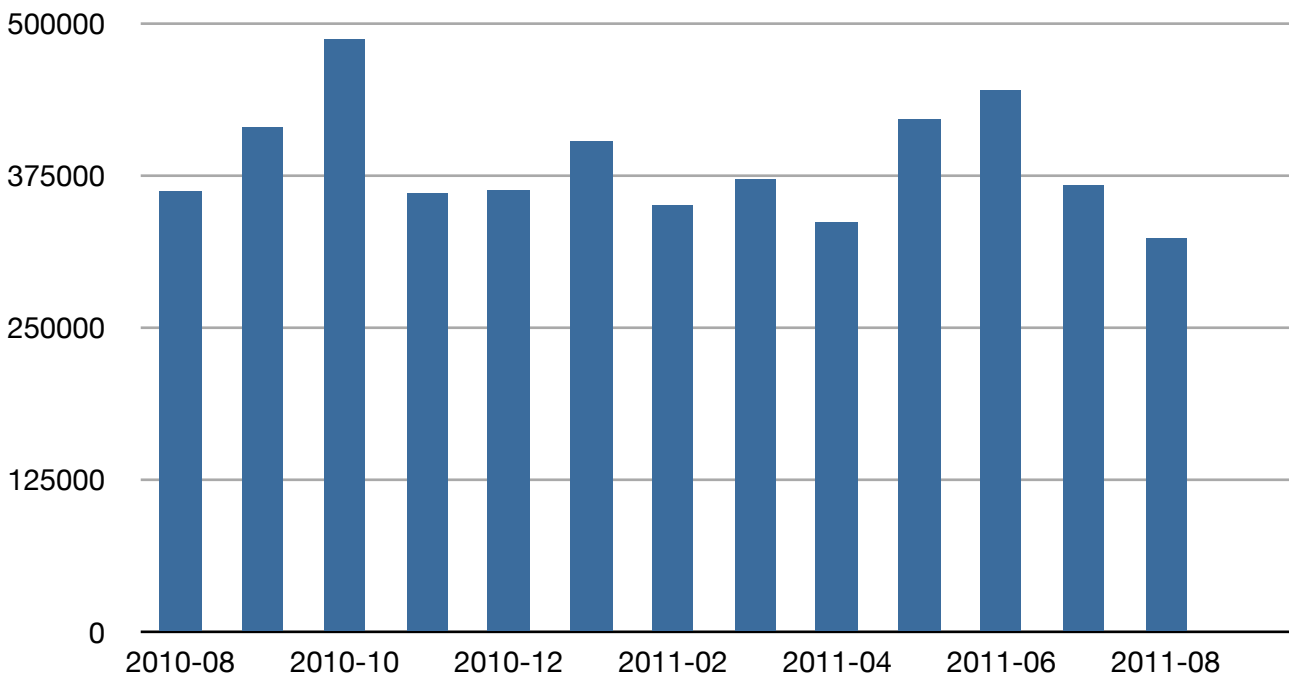
Bij Wikimedia is te verwachten dat het beeldmateriaal na een jaar meer in artikelen gebruikt wordt. Enkele weken na de beschikbaarstelling was al 52% van dit materiaal gebruikt in Wikipedia-artikelen. Een jaar later is dit percentage gestegen naar 55%. De overige 45% aan foto's hebben bijvoorbeeld een onderwerp waarover geen Wikipedia-artikel bestaat of zijn niet geschikt om in een artikel geplaatst te worden.

Deze 55% wordt vaker dan 1 maal gebruikt binnen Wikipedia. Eind 2010 werden deze foto's 979 keer gebruikt in verschillende artikelen. Eind september 2011 is dit gestegen naar 1.328 foto's, een toename van bijna 36%. Dit komt vooral door het gebruik van deze foto's in artikelen in meer verschillende talen. Zowel een portret van Wim Kok als een portret van Frits Bolkestein wordt bijvoorbeeld in 20 verschillende artikelen gebruikt.

Wordt dit materiaal nu ook vaker bekeken doordat het vaker gebruikt wordt? Dat valt tegen. In oktober 2010 piekte het aantal bezoeken aan artikelen met foto's van het NA op 487.420. Dit stabiliseerde in 2011 tot ongeveer 375.000. In totaal is materiaal van het NA op Wikipedia sinds augustus 2010 meer dan 5 miljoen keer bekeken. Dit is bijna een factor 5 groter dan het bereik van de gehele beeldbank van 500.000 foto's van het NA.

■ Bezoeken

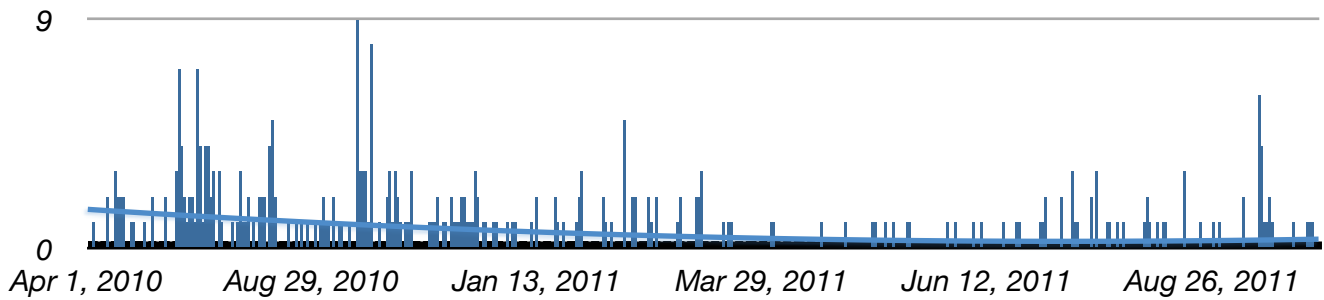
Bezoeken op Wikipedia pagina's met foto's van het Nationaal Archief



bij het Nationaal Archief

Mensen klikken niet door naar de beeldbank van het NA. In de periode april 2010 en oktober 2011 zijn maar 498 bezoeken aan de beeldbank van het NA afkomstig van Wikimedia Commons. Dit is 0.045% van het totaal aantal bezoeken aan de beeldbank van het Nationaal Archief. Opvallend is dat meer dan de helft van deze bezoeken in 2010 ligt (276). Dit ligt waarschijnlijk aan de werkzaamheden rondom het project zelf, zoals het uploaden van de foto's naar Wikimedia.

Bezoeken van Wikimedia aan de beeldbank van het Nationaal Archief



Interessant is dat referenties naar het NA in Wikipedia-artikelen vaker worden bekeken dan afbeeldingen van het NA op Wikipedia. Referenties staan onder aan Wikipedia pagina's en worden gebruikt als bronvermelding voor de teksten op een Wikipedia-pagina. Wikipedia-artikelen gebruikt Dit ondersteunt het idee dat bezoekers aan Wikipedia meer geïnteresseerd zijn in informatie dan in media. Tussen april 2010 en oktober 2011 kwamen 10.344 bezoekers via een referentie in een Wikipedia-artikel naar een pagina binnen de beeldbank van het NA. Er gaan 20 maal zoveel mensen naar de beeldbank van het NA via deze tekstuele referentie dan via foto's in artikelen. Overigens is niet te meten hoeveel referenties er in artikelen zijn die naar het NA verwijzen.

Conclusies

Materiaal op Wikipedia wordt nog steeds veelvuldig bekeken. Het NA heeft maar een klein deel van haar foto's beschikbaar gesteld aan Wikimedia en kan zijn bereik nog vele malen zien groeien wanneer ze meer materiaal beschikbaar stelt. Wikimedia levert weliswaar geen extra bezoeken aan de beeldbank van het NA, maar Wikipedia-bezoekers komen veel meer in aanraking met hoogwaardige kwaliteit cultureel erfgoed.

In de vorige effectmeting kwam al naar voren dat Wikimedia niet veel doet aan bronvermelding van audiovisueel materiaal bij zijn projecten. Het kost 2 muisklikken om van een Wikipedia-pagina naar de beeldbank van het NA te komen. Dit is één muisklik teveel. Met een goede bronverwijzingen zullen meer mensen doorklikken naar de het NA, dit is nu al te zien aan bezoekers die via de refenties onder aan Wikipedia artikelen binnenkomen.

Aanbevelingen

Wikimedia: verander je bronverwijzingbeleid

In een Wikipedia-artikel is niet te zien waar afbeeldingen vandaan komen. Bij afbeeldingen op een Wikipedia-artikel moet ook een bronvermelding beschikbaar gesteld worden. Dit is niet alleen makkelijker voor de mensen die dit materiaal gemaakt hebben, het is maakt Wikipedia ook een beter platform voor institutionele organisaties als het NA.

Nationaal Archief: Beschouw Wikipedia als onderdeel van je mediabereik

Het bereik van de beschikbaar gestelde collectie is enorm toegenomen. Dit is niet alleen te meten op de beeldbank van het Nationaal Archief, het bereik van Wikipedia moet hierbij worden opgeteld. De contextualisering die Wikipedia biedt, levert vele duizenden extra bezoeken aan dit cultureel erfgoed op. Wanneer meer materiaal beschikbaar gesteld wordt aan Wikipedia zal dit alleen maar stijgen.

Bronnen

Wikimedia-statistieken geven het gebruik van materiaal uit Wikimedia weer. Google Analytics-statistieken van het Nationaal Archief geven de doorlink ratio en totale bezoek aan de selectie weer.

Statistieken voor Wikimedia

Voor Wikimedia bestaan een aantal scripts die analyses doen op databases en bezoekerscijfers. De gegevens die gebruikt kunnen worden zijn de cijfers van het gebruik het fotomateriaal en bezoekersaantallen aan Wikipedia-artikelen.

[http://toolserver.org/~magnus/glamorous.php?](http://toolserver.org/~magnus/glamorous.php?doit=1&category=Images_from_Nationaal_Archief&use_globalusage=1&ns0=1&show_details=1)

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201109>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201108>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201107>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201106>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201105>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201104>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201103>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201102>

<http://toolserver.org/~magnus/baglama.php?group=Images+from+Nationaal+Archief&date=201101>

Webstatistieken van het Nationaal Archief

Hiervoor zijn cijfers van Google Analytics gebruikt. Bezoekersaantallen van de beeldbank worden al enige tijd bijgehouden. Hier is het mogelijk ook te kijken naar de bezoekersaantallen voordat de selectie beschikbaar is gesteld.

Colophon

'Nationaal Archief Joins Wikipedia' effectmeting 2012

Auteur: Maarten Zeinstra

Coördinatie: Stichting Nederland Kennisland, Nationaal Archief

Onderzoek: Maarten Zeinstra

Beelden voor de Toekomst, Oktober 2012



Op dit werk is een Creative Commons Naamsvermelding, GelijkDelen 3.0 licentie op van toepassing.

De gebruiker mag dit werk kopiëren, verspreiden en doorgeven, en afgeleide werken maken onder de volgende voorwaarden:

- De gebruiker dient bij het werk Beelden voor de Toekomst te vermelden als maker van het oorspronkelijke werk.
- Indien de gebruiker het werk bewerkt kan het daaruit ontstane werk uitsluitend krachtens dezelfde licentie als de onderhavige licentie of een gelijksoortige licentie worden verspreid.
- Bij hergebruik of verspreiding dient de gebruiker de licentievoorwaarden van dit werk kenbaar te maken aan derden.
- De gebruiker mag uitsluitend afstand doen van een of meerdere van deze voorwaarden met voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.
- Het voorgaande laat de wettelijke beperkingen op de intellectuele eigendomsrechten onverlet.

De volledige licentietekst is te vinden op <http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/nl/>